

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації Маланія Юрія Андрійовича за темою: «Удосконалення підготовки хлопчиків віком 5-6 років у спортивній гімнастиці на основі показників їхньої фізичної підготовленості», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Кваліфікаційна праця Маланія Юрія Андрійовича за темою: «Удосконалення підготовки хлопчиків віком 5-6 років у спортивній гімнастиці на основі показників їхньої фізичної підготовленості» є завершеною самостійною науковою роботою, спрямованою на вирішення актуального науково-практичного завдання сфери фізичної культури і спорту, яка має теоретичне і практичне значення та загалом відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» та Наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), й може бути рекомендованою до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді.

Актуальність обраної теми

Сучасна система спортивної підготовки дітей має поєднувати оздоровчі завдання з формуванням спортивної майстерності. У складнокоординаційних видах спорту, зокрема гімнастиці, вже на початковому етапі діти стикаються з високими вимогами та ранньою спеціалізацією, що може знижувати мотивацію.

Важливим є врахування біологічних та психоемоційних особливостей дітей 5–6 років, адже їхній адаптаційний потенціал і фізичні можливості значно різняться. Початковий етап підготовки має ґрунтуватися на індивідуальному та

диференційованому підході, що забезпечує гармонійний розвиток і безпечне залучення до занять спортом.

Актуальність дослідження полягає в оптимізації навчально-тренувального процесу юних гімнастів шляхом диференційованого використання засобів і тренувальних навантажень, з урахуванням індивідуальних особливостей та базових рухових умінь хлопчиків віком 5–6 років. Це дозволить уникнути передчасного форсування результатів і створити умови для сталого розвитку дітей у спортивній гімнастиці.

Зв'язок роботи з науковими темами та планами. Дисертаційне дослідження виконувалося згідно з темою «Організаційно-методичні засади застосування спортивно-педагогічних технологій для покращення рівня здоров'я різних груп населення» на 2022–2025 рр. плану НДР Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (номер державної реєстрації: 0114U002625).

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна

Обґрунтованість наукових положень дисертації базується на використанні таких методів дослідження: теоретичний аналіз та узагальнення науково-методичної інформації та літератури за напрямом дослідження (узагальнено дані наукових досліджень за проблематикою дисертаційної роботи, визначено актуальні напрями побудови підготовки юних спортсменів у техніко-естетичних видах спорту, з'ясовано сутність впливу та перспективи застосування індивідуалізації та диференціації спортивної підготовки); аналіз документальних матеріалів (вивчено структуру, зміст та вимоги до підготовленості на етапі початкової підготовки у спортивній гімнастиці); опитування (уточнено особливості ставлення дітей та їх батьків до занять спортивною гімнастикою); педагогічне тестування рівня фізичної підготовленості хлопчиків віком 5–6 років на етапі початкової підготовки (отримання об'єктивних даних про рівень фізичної підготовленості гімнастів

першого року навчання на етапі початкової підготовки); педагогічний експеримент (перевірка ефективності програми хлопчиків віком 5–6 років у спортивній гімнастиці з урахуванням показників їхньої фізичної підготовленості в природних умовах навчально-тренувального процесу); методи математичної статистики (опрацювання даних на різних етапах дослідження, встановлення статистичної вірогідності результатів фізичної підготовленості юних спортсменів експериментальної та контрольної груп на різних етапах контролю).

Визначення актуальності та теоретичний аналіз за проблематикою дослідження здійснено на основі огляду джерельної бази обсягом 232 джерела інформації.

У вступі обґрунтовано актуальність теми, визначено мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження.

У першому розділі «Передумови удосконалення змісту початкової підготовки дітей у спортивній гімнастиці» розглянуто науково-методичні підходи до початкової підготовки, охарактеризовано індивідуальні особливості дітей 5–6 років та визначено зміст підготовки юних спортсменів на етапі початкової підготовки.

У другому розділі «Методи та організація дослідження» описано використані методи дослідження та подано організацію експерименту та умови його проведення.

У третьому розділі «Зміст програмно-нормативних вимог та фізична підготовленість хлопчиків першого року занять» проаналізовано програмно-нормативне забезпечення підготовки; вивчено ставлення батьків до занять дітей гімнастикою; визначено показники фізичної підготовленості гімнастів першого року навчання та досліджено кореляційні взаємозв'язки між показниками фізичної підготовленості.

У четвертому розділі «Ефективність програми підготовки хлопчиків 5–6 років» охарактеризовано програму підготовки на основі показників фізичної підготовленості; перевірено ефективність різних за спрямованістю програм.

У п'ятому розділі «Аналіз та узагальнення результатів дослідження» проведено узагальнення отриманих даних та на підставі порівняння отриманих результатів та відомостями науково-методичної літератури зроблено висновки про ефективність диференційованої програми підготовки хлопчиків 5–6 років у спортивній гімнастиці та визначено практичне значення цих результатів.

Усі підрозділи супроводжуються узагальненнями, а загальні висновки вказують на підсумок за основними завданнями й результатами роботи. Окрім цього визначено перспективи застосування отриманих даних у практиці тренерів та викладачів.

Основні результати дисертації мають достатній рівень наукової новизни:

- уперше обґрунтовано диференційований зміст програми підготовки хлопчиків віком 5–6 років у спортивній гімнастиці з урахуванням показників їхньої фізичної підготовленості;
- удосконалено відомості про зміст програмно-нормативного забезпечення підготовки юних гімнастів першого року навчання на етапі початкової підготовки;
- удосконалено відомості про рівень фізичної підготовленості спортсменів на етапі початкової підготовки у спортивній гімнастиці;
- удосконалено відомості про взаємозв'язки показників фізичної підготовленості гімнастів першого року навчання на етапі початкової підготовки;
- удосконалено відомості про ставлення дітей та їх батьків до занять спортивною гімнастикою як чинника оздоровчого та спортивно-орієнтованого розвитку дитини;
- набули подальшого розвитку наукові положення щодо методологічних підходів індивідуалізації та диференціації в підготовці спортсменів-початківців у техніко-естетичних видах спорту.

Практичне значення роботи полягає у впровадженні в освітній процес здобувачів освіти кафедри спортивно-педагогічних дисциплін Карпатського національного університету імені Василя Стефаника та Львівського державного

університету фізичної культури імені Івана Боберського, навчально-тренувальний процес СДЮШОР №1 м. Івано-Франківська.

Повнота викладення у публікаціях положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації

Основні наукові результати дисертаційного дослідження висвітлені в 10 наукових публікаціях здобувача, з яких вісім – у наукових фахових виданнях України та дві публікації апробаційного характеру. Кількість та рівень праць відповідає вимогам п. 8 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії».

Опубліковані наукові праці, в яких розкрито основні наукові результати дисертації та зараховані за темою дисертації мають активний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier).

Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Маланій Ю. Корекція фізичного стану дітей 5–6 років, які займаються гімнастикою в спортивних школах. Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура. 2022;(38):98–105. doi:10.15330/fcult.38.98-105.

2. Маланій Ю, Пітин М, Синиця А, Римик Р. Показники максимальної та вибухової сили гімнастів першого року навчання на етапі початкової підготовки. *Physical culture and sport: scientific perspective*. 2025;1(1):58–64. doi:10.31891/pcs.2025.1(1).7. *Особистий внесок здобувача полягає у відборі проведенні тестування та обговоренні результатів дослідження.*

3. Маланій Ю, Пітин М. Показники координаційної підготовленості гімнастів першого року навчання на етапі початкової підготовки. *Physical culture and sport: scientific perspective*. 2025;2(1):283–9. doi:10.31891/pcs.2025.1(1).102. *Особистий внесок здобувача полягає у нагромадженні даних та узагальненні результатів дослідження.*

4. Маланій Ю, Пітин МП, Римик РВ, Синиця АВ, Майструк АМ. Взаємозв'язки показників фізичної підготовленості гімнастів першого року

навчання на етапі початкової підготовки. Фізичне виховання та спорт. 2025;(1):339–47. doi:10.26661/2663-5925-2025-1-44. *Особистий внесок здобувача полягає у нагромадженні даних та математико-статистичному опрацюванні результатів дослідження.*

5. Маланій Ю, Пітин М. Зміст програмно-нормативного забезпечення підготовки юних гімнастів першого року навчання на етапі початкової підготовки. Фізична активність, здоров'я і спорт. 2025;1(37):101–8. doi:10.32782/2221-1217-2025-1-15. *Особистий внесок здобувача полягає у вивченні змісту нормативних документів підготовки гімнастів.*

6. Маланій Ю, Пітин М, Синиця А. Показники силової та швидко-силової витривалості гімнастів першого року навчання на етапі початкової підготовки. Науковий дискурс у фізичному вихованні і спорті. 2025;(1):82–9. doi:10.69468/2786-7544-2025-1-10. *Особистий внесок здобувача полягає у нагромадженні даних та узагальненні результатів дослідження.*

7. Маланій ЮА, Пітин МП, Синиця АВ, Римик РВ. Динаміка показників фізичної підготовленості юних гімнастів віком 5–6 років за результатами диференційованої програми тренувальних занять. Olympicus. 2025;(2):76–85. <https://doi.org/10.24195/olympicus/2025-2.11> *Особистий внесок здобувача полягає у обговоренні отриманих даних та узагальненні результатів дослідження.*

8. Маланій ЮА, Пітин МП, Синиця АВ, Римик РВ. Порівняльна ефективність диференційованої програми підготовки гімнастів віком 5–6 років. Олімпійський та паралімпійський спорт. 2025;(2):75–81. doi:10.32782/olimpstu/2025.2.13. *Особистий внесок здобувача полягає у розробці авторської програми та узагальненні результатів дослідження.*

Наукова праця, яка засвідчує апробацію матеріалів дисертації

Маланій Ю, Римик Р. Проблема контролю підготовленості юних гімнастів на етапі початкової підготовки. Молода спортивна наука України. Львів: ЛДУФК ім. Івана Боберського; 2025. Вип. 29. т. 1. С. 79–80. *Особистий внесок здобувача полягає в постановці науково-практичного завдання.*

Вивчення змісту публікацій вказує, що вони повною мірою відображають зміст отриманих у дисертації результатів дослідження.

Основні теоретичні положення, експериментальні дані та висновки оприлюднено на Міжнародній науково-практичній конференції «Молода спортивна наука України» (Львів, 2025); V Регіональній науково-практичній конференції «Фізична культура в закладах освіти: стан та перспективи розвитку» (Івано-Франківськ, 2023; 2024); I Всеукраїнській конференції з міжнародною участю «Фізична культура в закладах освіти: стан та перспективи розвитку» (Івано-Франківськ, 2025); наукових конференціях кафедри спортивно-педагогічних дисциплін Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Львів, 2022–2024).

Відповідність дисертації вимогам, що пред'являються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії

Дисертація Маланія Юрія Андрійовича за темою: «Удосконалення підготовки хлопчиків віком 5-6 років у спортивній гімнастиці на основі показників їхньої фізичної підготовленості» (наукові керівники: Римик Роман Васильович, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент; Синиця Андрій Володимирович, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент) є завершеною науково-дослідною працею та містить нові науково обґрунтовані результати самостійно проведеного дослідження, які вирішують актуальне науково-практичне завдання сфери фізичної культури і спорту.

За оформленням і структурою дисертація відповідає основним вимогам до кваліфікаційних робіт здобувача ступеня доктора філософії. Згідно з Актом метрологічної експертизи, перевірки первинної документації матеріалів та академічної доброчесності порушень не виявлено.

Публічна презентація здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення відбулася 26.11.2025 р. на засіданні кафедри гімнастики Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, протокол № 5 від 26.11.2025 р.

За результатами розгляду дисертації Маланія Юрія Андрійовича за темою: «Удосконалення підготовки хлопчиків віком 5-6 років у спортивній гімнастиці на основі показників їхньої фізичної підготовленості», наукових публікацій за її темою, встановлення особистого внеску здобувача, а також за результатами публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації та її обговорення, кафедра гімнастики – структурний підрозділ Львівського державного університету фізичної культури імені Івана Боберського, вважає дисертацію актуальною завершеною самостійною науковою кваліфікаційною працею, яка має теоретичне та практичне значення, загалом відповідає вимогам Постанови Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44 «Порядок присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», Наказу МОН України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), й може бути рекомендованою до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді ЛДУФК імені Івана Боберського.

Головуючий на засіданні:

завідувач кафедри гімнастики,

кандидат наук з фізичного виховання та спорту,

доцент

Олексій-Олег БУБЕЛА